

OBSAH

Předmluva	6
1 Onemocnění hypothalamu a hypofýzy	12
1.1 Onemocnění hypothalamu a jeho příčiny	12
1.2 Diabetes insipidus	14
1.3 Syndrom nepřiměřené sekrece vasopresinu, cerebral salt wasting syndrome, hyponatremie při onemocněních hypothalamu a hypofýzy ...	18
1.3.1 Syndrom nepřiměřené sekrece vasopresinu, nepřiměřené antidiurézy – patofyziologie	22
1.3.2 Cerebral salt wasting syndrome – patofyziologie	24
1.3.3 Hypokortikalismus jako příčina hyponatremie	25
1.4 Tumory hypothalamo-hypofyzární oblasti, diferenciální diagnostika expanzivních procesů v tureckém sedle, hormonálně afunkční expanze	26
1.4.1 Hormonálně afunkční adenom hypofýzy	27
1.4.2 Kraniofaryngiom	32
1.4.3 Hypofyzitida	33
1.5 Hyperfunkční syndromy při hypothalamo-hypofyzárních onemocněních	36
1.5.1 Hyperprolaktinemie, prolaktinomy	36
1.5.2 Akromegalie a gigantismus	42
1.5.3 Cushingova choroba a diferenciální diagnostika hyperkortisolismu	48
1.5.4 Nelsonův syndrom	57
1.5.5 TSH produkující adenom hypofýzy	57
1.5.6 Gonadotropiny produkující adenomy hypofýzy	59
1.6 Hypopituitarismus	60
1.6.1 Substituce adrenokortikotropní osy	69
1.6.2 Substituce tyreotropní osy	78
1.6.3 Substituce sexageny	80
1.6.4 Substituce růstovým hormonem	88
1.7 Poruchy růstu a léčba růstovým hormonem v dětství	89
2 Onemocnění štítné žlázy	91
2.1 Eufunkční struma	91
2.2 Tyreotoxikóza, hypertyreóza	93

2.2.1	Nejčastější příčiny hypertyreózy, jejich klinická symptomatologie a diagnostika	94
2.2.2	Gravesova-Basedowova choroba	96
2.2.3	Hypertyreóza při independentním adenomu štítné žlázy	102
2.2.4	Polynodózní toxická struma	103
2.2.5	Amiodaronem indukované tyreopatie	103
2.2.6	Další příčiny tyreotoxikózy	107
2.2.7	Tyreotoxická krize	107
2.3	Hypotyreóza	108
2.4	Záněty štítné žlázy	113
2.4.1	Akutní zánět štítné žlázy	113
2.4.2	Subakutní tyreoiditida (De Quervainova, granulomatózní, obrovskobuněčná)	114
2.4.3	Chronická autoimunitní tyreoiditida	115
2.5	Nádory štítné žlázy	119
2.6	Diferenciální diagnostika uzlu ve štítné žláze z hlediska FNAB	122
2.7	Volba vyšetření při podezření na jednotlivé tyreopatie	128
3	Onemocnění příštítných tělísek	129
3.1	Primární hyperparatyreóza a diferenciální diagnostika hyperkalcemie ..	129
3.2	Hypoparatyreóza	133
4	Onemocnění kůry nadledvin	136
4.1	Hyperfunkční syndromy	136
4.1.1	Cushingův syndrom a jeho diferenciální diagnostika	136
4.1.2	Primární hyperaldosteronismus	136
4.2	Primární (Addisonova choroba) a sekundární adrenokortikální insuficience	140
4.3	Kongenitální adrenální hyperplazie	147
4.4	Zvětšení nadledvin, diferenciální diagnostika, incidentalom nadledviny, Karcinom kůry nadledvin	154
5	Onemocnění dřeně nadledvin	166
5.1	Feochromocytom a paragangliom	166
5.2	Hypofunkce dřeně nadledvin	171
6	Poruchy pohlavního dospívání	172
6.1	Předčasná puberta (pubertas praecox)	172
6.2	Opožděná puberta (pubertas tarda)	174

7	Poruchy funkce testes	176
7.1	Mužský hypogonadismus	176
7.2	Primární onemocnění testes	177
7.2.1	Oboustranná anorchie	177
7.2.2	Kryptorchismus	178
7.2.3	Klinefelterův syndrom	180
7.2.4	Syndrom Noonanové (mužský Turnerův syndrom)	181
7.2.5	Získaný periferní hypogonadismus	182
7.2.6	Pokles sekrece androgenů v dospělosti a stáří	182
7.3	Centrální (hypothalamo-hypofyzární) příčiny poruch testikulárních funkcí	184
7.3.1	Hypogonadotropní hypogonadismus u mužů	184
7.3.2	Izolovaný deficit LH (Pasqualiniho syndrom)	186
7.3.3	Hyperprolaktinemie	187
7.3.4	Jiné příčiny	187
7.4	Porucha funkce testes při systémových onemocněních	188
7.5	Léčba poruch funkce testes	189
7.5.1	Substituční léčba androgeny	189
7.5.2	Substituce gonadotropiny a gonadoliberinem	189
7.6	Poruchy účinku androgenů	190
7.7	Poruchy mužské fertility	191
7.8	Nádory testes	194
8	Gynekomastie	195
9	Poruchy funkce ovarií	198
9.1	Klinická manifestace poruch funkce ovarií, ženský hypogonadismus	198
9.2	Primární (periferní) poruchy funkce ovarií	199
9.2.1	Ageneze gonád	199
9.2.2	Turnerův syndrom	199
9.2.3	Předčasné ovariální selhání	200
9.3	Centrální poruchy funkce ovarií	201
9.3.1	Hypogonadotropní hypogonadismus	201
9.3.2	Hyperprolaktinemie	202
9.4	Poruchy funkce ovarií spojené s hypersekrecí androgenů	202
9.4.1	Syndrom polycystických ovarií (Steinův-Leventhalův syndrom, funkční ovariální hyperandrogenismus, hyperandrogenní syndrom s chronickou anovulací)	202

9.4.2	Hyperplazie nadledvin manifestující se v dospělosti (adult-onset congenital adrenal hyperplasia, neklasická forma kongenitální adrenální hyperplazie).....	206
9.4.3	Další příčiny	206
9.5	Nádory ovarií	207
9.6	Léčba ženského hypogonadismu	208
9.6.1	Hormonální substituce estrogenu a gestageny	208
9.6.2	Substituční léčba gonadotropiny a gonadoliberinem.....	208
9.6.3	Léčba anovulačních cyklů	208
10	Hirsutismus	209
11	Neuroendokrinní tumory	215
11.1	Karcinoidový syndrom.....	219
11.2	Inzulinom (organický hyperinzulinismus).....	220
11.3	Gastrinom, Zollingerův–Ellisonův syndrom	221
11.4	VIPom (watery diarrhea, hypokalemia, achlorhydria syndrom, Vernerův–Morrisonův syndrom).....	223
11.5	Léčba neuroendokrinních tumorů	223
12	Polyglandulární syndromy	225
12.1	Mnohočetná endokrinní neoplazie	225
12.1.1	Mnohočetná endokrinní neoplazie typu 1 (Wermerův syndrom).....	225
12.1.2	Mnohočetná endokrinní neoplazie typu 2A (Sippleho syndrom).....	228
12.1.3	Mnohočetná endokrinní neoplazie typu 2B (MEN 2B, syndrom mnohočetných slizničních neurinomů)	228
12.1.4	Mnohočetná endokrinní neoplazie typu 4.....	230
12.2	Autoimunitní polyglandulární syndromy.....	230
	Literatura	248
	Přehled použitých zkratk	252
	Seznam ilustrací	256
	Summary	258
	Medailonek autora	259
	Rejstřík	261